Hvem tar siste stikk?

Karen Postal, Kira Armstrong
Feedback that sticks
 The art of effectively communicating neuropsychological assessment results. 300 s. Oxford: Oxford University Press, 2013. Pris GBP 30
 ISBN 978-0-19-976569-0

Denne boken består av redigerte bidrag fra nesten 100 amerikanske nevropsykologer, som tar for seg temaet «feedback» til pasienter med nevrokognitive utfallstilstander. Den er redigert i tre hoveddeler. Den første handler om hva tilbakemelding er, den midterste om hvordan den skal utformes overfor et bredt spekter av pasienter for at den skal «sitte/treffe», og den siste delen om hvordan man kommuniserer sine funn til medarbeidere innenfor andre profesjonsgrupper.

Min anmeldelse gir ikke forfatterne «siste stikk». Mye av det som de skriver om over 300 sider, er allmenn kunnskap om klinisk kommunikasjon i behandler-pasient-forholdet, en kunnskap som har vært, og fortsatt er, i stadig utvikling innenfor undervisningsprogrammer ved medisinske læresteder, ikke minst i vårt eget land. Dog hersker det ikke tvil om at mange kolleger med lang klinisk erfaring har et forbedringspotensial når det gjelder kommunikative ferdigheter.

Moderne pasientbehandling innbefatter flere profesjonsgrupper og større krav til samarbeid enn tidligere. Sammen med utviklingen i medisinsk teknologi gir dette både muligheter og utfordringer i et medisinsk landskap med økende kompleksitet. Men siden tonen som anlegges innledningsvis, mer fremstår som en hyllest til nevropsykologprofesjonen enn til tverrfaglig samarbeid rundt pasientene, blir undertegnede velvilje satt på prøve.

Utsagnet «Furthermore, this very complexity means that neuro-psychologists are often the only professionals capable of fully discussing their assessment findings with patients» er like selvfølgelig og unødvendig som å hevde at en nevrokirurg er den beste til å formidle operasjonsresultatet til pasienten etter et hjerneinngrep på vedkommende. Det som høyst sannsynlig er det beste for pasienten, er at både nevrokirurg/nevrolog og nevropsykolog sammen gir tilbakemelding til pasient og pårørende.

Boken er full av sitater/kliniske vignetter der bidragsyterne gir av sine erfaringer med pasienter de har gitt tilbakemelding til, og som har gode poenger å vise til. Som nevnt innledningsvis finnes dette stoffet i mange andre kilder som behandler et så grunnleggende tema som klinisk kommunikasjon i en bredere kontekst enn slik det foreligger her.

Hvem boken egentlig er skrevet for, er ikke klart for undertegnede. Blant Tidsskriftets lesere vil kanskje kolleger som arbeider innen det nevrologiske feltet, finne en del av interesse.

Tore Gude
 Modum Bad
 og
 Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap
 Universitetet i Oslo

Omfattende om barns utvikling i global kontekst

Pia Rebello Britto, Patrice L. Engle, Charles M. Super, red.
Handbook of early childhood developmental research and its impact on global policy
 536 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2013. Pris GBP 19
 ISBN 978-0-19-992299-4

200 millioner barn under fem år får ikke utnyttet sitt medfødte potensial på grunn av underernæring, helseproblemer og mangler i omsorg og læremessig stimulering. Bakteppet for denne utgivelsen er erkjennelsen av hvor viktig de første leveårene er for å få et godt liv. Hensikten er å oppsummere kunnskap om tidlig utvikling hos barn frem til åtte års alder, med retningslinjer for intervensjonsprogrammer for å sikre best mulig utvikling for barn primært i lav- og mellominntektsland. Hovedområdene som er viktige for tidlig utvikling, gir temaet for enkeltkapitler, og perspektivet går derfor langt utover det medisinske fagområdet.

De seks delene består av i alt 29 relativt kortfattede kapitler. Hvert kapittel har en fyldig referanseliste, og et omfattende register gjør det mulig å bruke boken som et oppslagsverk. Designen er nokter med papirinnbinding og ledsagende figurer og tabeller uten farger.

Bidragsyterne er mange – 58 ulike er listet opp – og omfatter både forskere, politiske beslutningstakere og praktiserende klinikere innen ulike disipliner. Boken er sponset av UNICEF og fagorganisasjonen Society for Research in Child Development. Sistnevnte organisasjon har hovedsete i Washington DC, og som vel kan forventes, er over halvparten av bidragsyterne basert i USA, selv om alle verdensdeler er representert.

En håndbok defineres gjerne som en bok med grunnleggende eller sentrale fakta om et emne eller et fag, og som gjerne er organisert slik at den egner seg som en oppslagsbok (Wikipedia). Omfanget av denne håndboken går nok vesentlig lenger enn det grunnleggende, men kan fungere godt som en oppslagsbok.

Innledningsvis finnes en interessant egenvurdering: Hva er til hinder for at vitenskapelig evidens skal nå ut i politiske beslutninger? Såkalte «knowledge translators» har vært medforfattere for å oversette det vitenskapelige språket, preget av teknikaliteter, og søkelyset har vært rettet mot behovet til «consumers» – beslutningstakere som må ta stilling til komplekse spørsmål på grunnlag av til dels vanskelig tilgjengelig faglitteratur. Slike oversettere har gjerne bakgrunn fra både academia og praktisk utviklingsarbeid. Kan dette være nyttig informasjon for forskere som er frustrert over mangelen på gehør når politikk skal formes?

Jeg kan anbefale boken som en god kilde til kunnskap om hvilke utfordringer som finnes for at barn som vokser opp under vanskelige kår, skal få et best mulig utgangspunkt for voksenlivet. Både fagfolk og beslutningstakere i forvaltning og utviklingsarbeid vil finne nyttig informasjon og referanser for videre lesing.

Ketil Størdal
 Nasjonalt Folkehelseinstitutt